Sygn. akt:KIO 1037/26

WYROK

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2026 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący:Krzysztof Sroczyński
Maksym Smorczewski
Bartosz Stankiewicz
Protokolantka: Wiktoria Ceyrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2026 r. odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 6 marca 2026 r. przez Odwołującego – wykonawcę Altrad Babcock Europe spółka akcyjna z siedzibą w Rybniku
w postępowaniu prowadzonym przez Zamawiającego – ENEA Elektrownia Połaniec spółka akcyjna z siedzibą w Zawadzie
przy udziale uczestnika po stronie Zamawiającego wykonawcy GE Power spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie

orzeka:

1.Oddala odwołanie.

2.Kosztami postępowania obciąża Odwołującego i

2.1zalicza na poczet kosztów postępowania odwoławczego: kwotę 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) uiszczoną przez Odwołującego tytułem wpisu od odwołania, kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) poniesioną przez Odwołującego z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika oraz kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) poniesioną przez zamawiającego z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika,

2.2zasądza od Odwołującego na rzecz Zamawiającego kwotę 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) stanowiącą koszty Zamawiającego poniesione z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu zamówień publicznych.

Przewodniczący :……

……

……

Sygn. akt: KIO 1037/25

U z a s a d n i e n i e

Zamawiający – ENEA Elektrownia Połaniec spółka akcyjna z siedzibą w Zawadzie prowadzi
w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 ze zm.), zwanej dalej: „ustawą Pzp" lub „Pzp") postępowanie pn. *„Remont kapitalny turbozespołu 13K242- ND41-M2 (TG-3) w Enea Elektrownia Połaniec S.A." (numer sprawy: ZP.271.19.202* (zwane dalej: „postępowaniem").

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej dnia 20 lutego 2026 r. pod numerem OJ S 36/2026 121076-2026.

Szacunkowa wartość zamówienia, którego przedmiot określono jako usługi, jest wyższa od kwot wskazanych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 3 ust. 3 Pzp.

W dniu 6 marca 2026 r. wykonawca Altrad Babcock Europe spółka akcyjna z siedzibą w Rybniku(zwany dalej: „Odwołującym") wniósł odwołanie wobec niezgodnych z przepisami ustawy Pzp czynności Zamawiającego w postaci:

1) wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki;

2) udzielenia zamówienia publicznego w trybie wolnej ręki wykonawcy GE Power spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (dalej: GE Power).

Wobec powyższego Odwołujący zarzuca Zamawiającemu naruszenie art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a w zw. z art. 16 pkt 1 PZP poprzez wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki i udzielenie zamówienia publicznego w tym trybie wykonawcy GE Power, podczas gdy nie została spełniona jakakolwiek przesłanka umożliwiająca udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki, w tym przesłanka, którą wskazał Zamawiający, albowiem w okolicznościach niniejszego postępowania nie wystąpiły przyczyny techniczne o obiektywnym charakterze, które to powodowałyby, że przedmiotowe zamówienie może być świadczone tylko przez jednego wykonawcę.

W związku z powyższym Odwołujący wniósł o rozpatrzenie i uwzględnienie odwołania oraz nakazanie Zamawiającemu:

1) unieważnienie umowy nr NLP/C/01/2026/4100/9000077749/5450001451/TMN z dnia 9 lutego 2026 r., zawartej przez Zamawiającego z GE Power;

2) ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia żądania wskazanego w pkt 1, unieważnienie umowy nr NLP/C/01/2026/4100/9000077749/5450001451/TMN z dnia 9 lutego 2026 r., zawartej przez Zamawiającego z GE Power w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożenie na Zamawiającego kary finansowej;

ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia żądań wskazanych w pkt 1 i 2,

3) nałożenie na Zamawiającego kary finansowej.

Odwołujący wyjaśnił, że posiada interes we wniesieniu niniejszego odwołania w rozumieniu art. 505 ust. 1 PZP, gdyż jest podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie odpowiadającym przedmiotowi zamówienia, a tym samym potencjalnym wykonawcą zdolnym do jego należytego wykonania. Odwołujący byłby zainteresowany złożeniem oferty w przypadku, gdyby Zamawiający przeprowadził postępowanie w trybie przetargowym, umożliwiającym udział większej liczby wykonawców. Wobec powyższego, zaniechanie przez Zamawiającego przeprowadzenia postępowania w trybie przetargowym i wszczęcie postępowania w trybie z wolnej ręki, a następnie udzielenie zamówienia wykonawcy GE Power, pozbawiło Odwołującego realnej możliwości ubiegania się o uzyskanie zamówienia, co stanowi naruszenie jego interesu prawnego oraz może skutkować po stronie Odwołującego powstaniem szkody.

Jednocześnie Odwołujący wskazał, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 maja 2017 r. o sygn. C - 131/16), interes w uzyskaniu zamówienia należy interpretować szeroko i nie jest konieczne, aby łączyć go bezpośrednio z prowadzonym postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego. Tym samym, interes w uzyskaniu zamówienia to także możliwość uzyskania danego zamówienia w kolejnym postępowaniu.

Przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie Zamawiającego zgłosił wykonawca GE Power spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, który 7 kwietnia 2026 r. przedstawił pismo procesowe zawierające argumentację dla oddalenia odwołania w całości.

W dniu 7 kwietnia 2026 r. Zamawiający złożył do akt sprawy odpowiedź na odwołanie, w której przedstawił argumentację dla wniosku o oddalenie odwołania w całości.

Na podstawie dokumentacji przedmiotowego postępowania, złożonych dowodów oraz biorąc pod uwagę stanowiska stron i uczestnika postępowania odwoławczego, Izba ustaliła i zważyła, co następuje:

Izba uznała, że Odwołujący posiadał interes w uzyskaniu zamówienia oraz mógł ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy, czym wypełnił materialnoprawne przesłanki dopuszczalności odwołania, o których mowa w art. 505 ust. 1 Pzp.

Wobec spełnienia przesłanek określonych w art. 525 Pzp, Izba stwierdziła skuteczność zgłoszonego przystąpienia przez wykonawcę GE Power spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (zwanego dalej jako: „Przystępujący"), do udziału w postępowaniu odwoławczym po stronie Zamawiającego. W związku z tym ww. wykonawca stał się uczestnikiem postępowania odwoławczego

Izba stwierdziła, że nie została wypełniona żadna z przesłanek skutkujących odrzuceniem odwołania na podstawie art. 528 Pzp i skierowała odwołanie na rozprawę.

Izba zaliczyła na poczet materiału dowodowego:

1)dokumentację przekazaną w postaci elektronicznej, zapisaną na płycie DVD, przesłaną do akt sprawy przez

zamawiającego 24 marca 2026 r., w tym w szczególności:

- załącznik nr 1 do protokołu postępowania – w zakresie oświadczenia GE Power z dnia 26 sierpnia 2025 r. oraz Opinia Zespołu Merytorystów dla Pionu Zakupów z dnia 1 września 2026 r.;

- załącznik nr 6 do protokołu postępowania – w zakresie Opisu Przedmiotu Zamówienia oraz wzoru umowy załączonych do zaproszenia do negocjacji

- załącznik nr 12 do protokołu postępowania - umowa nr NLP/C/01/2026/4100/9000077749 /5450001451/TMN z dnia 9 lutego 2026 r., zawartej przez Zamawiającego z GE Power

2)załączniki do pism procesowych stron i uczestników, w tym w szczególności: opinię Instytutu Badań Stosowanych Politechniki Warszawskiej Sp. z o.o. z dnia 7 kwietnia 2026 r. stanowiącą załącznik do odpowiedzi na odwołanie oraz opinię prywatną opracowaną przez Prof. dr hab. inż. Janusz Badur z Instytutu Maszyn Przepływowych PAN przedstawioną przez Przystępującego.

Izba na podstawie art. 541 Pzp oddaliła wniosek Odwołującego o powołanie biegłego, który zgodnie z treścią wniosku miałby określić, czy usługi objęte zamówieniem mogą być świadczona wyłącznie przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze i czy istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub rozwiązanie zastępcze. Zgodnie z art. 539 ust. 2 Pzp Izba może powołać biegłego spośród osób wpisanych na listę biegłych sądowych albo spoza tej listy, jeżeli ustalenie stanu faktycznego sprawy wymaga wiadomości specjalnych. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia z dnia 28 lutego 2022 r. (sygn. akt XXIII Zs 154/21)*istotą dowodu z opinii biegłego jest ocena zgromadzonego materiału dowodowego z uwzględnieniem wiadomości specjalnych, jeśli są one wymagane dla prawidłowej oceny tych dowodów. Celem samym w sobie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego nie może być natomiast zastąpienie strony postępowania (odwołującego) w zgromadzeniu i przedstawieniu niezbędnego materiału dowodowego na potwierdzenie faktów, z których wywodzi on skutki prawne*. W ocenie Izby sformułowany wniosek nie miał na celu uzyskania informacji koniecznych dla ustalenia stanu faktycznego, lecz uzupełnienie argumentacji Odwołującego w zakresie podniesionych zarzutów. Nie wskazano bowiem w odniesieniu do której z podniesionych w treści zarzutów okoliczności, istotnej dla rozstrzygnięcia wymagane jest uzyskanie wiadomości specjalnych, które zagadnienia z zakresu stanu faktycznego budzą wątpliwości i wymagają wiadomości specjalnych, jak również jakiej specjalności biegły winien się w konkretnym zakresie udzielić takich informacji. Wobec powyższego Izba uznała, że złożony wniosek podlega oddaleniu, gdyż nie wskazuje jakie fakty z zakresu stanu faktycznego sprawy nie mogą być stwierdzone innymi dowodami, co świadczy o nieprzydatności opinii we wnioskowanym zakresie dla rozstrzygnięcia sporu, zaś jego jedynym skutkiem byłoby zwiększenie przewlekłości postępowania odwoławczego.

Izba ustaliła następujący stan faktyczny:

Zamawiający przeprowadził w trybie z wolnej ręki postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem są „Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn – Remont kapitalny turbozespołu 13K242-ND41-M2 (TG-3) w Enea Elektrownia Połaniec S.A.” Przedmiotowe postepowanie prowadzone było na podstawie art. 388 pkt 1 oraz art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Pzp.

Jako uzasadnienie faktyczne zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki wskazano okoliczności wynikające z oświadczenia GE Power z dnia 26 sierpnia 2025 r. oraz Opinia Zespołu Merytorystów dla Pionu Zakupów z dnia 1 września 2026 r.

W przedmiotowym oświadczeniu GE Power wskazało, że *jako producent turbiny 13K242-ND41-M2 bloku TG-3 w Enea Elektrownia Połaniec S.A. oraz wykonawca ostatniego retrofitu przedmiotowej turbiny, nie udostępni i nie przekaże żadnemu Wykonawcy dokumentacji montażowej i wykonawczej turbiny 13K242-ND41-M2 oraz jej poszczególnych elementów, niezbędnej do wykonania remontu kapitalnego turbiny 13K242-ND41-M2 bloku TG-3 w Enea Elektrownia Połaniec S.A. Dokumentacja ta stanowi wyłączną własność intelektualną i tajemnicę przedsiębiorstwa grupy General Electric.*

Grupa General Electric do dnia dzisiejszego nie przekazała żadnemu innemu podmiotowi własności intelektualnej do dokumentacji montażowej i wykonawczej turbiny 13K242-ND41-M2 oraz jej poszczególnych elementów, nie udzieliła licencji na korzystanie z tej dokumentacji oraz nie udostępniła jej w żaden inny sposób.

Z kolei przywołana opinia merytorystów, opracowana przez pracowników Zamawiającego dotyczyła odtworzenia dokumentacji wykonawczej poszczególnych elementów na podstawie inżynierii odwrotnej „Reverse engineering” w remoncie kapitalnym turbozespołu 13K242-ND41.M2 (TG-3) w ENEA Elektrownia Połaniec S.A. W opinii tej wskazano, że *odtworzenie dokumentacji wykonawczej każdego elementu jest możliwe poprzez zastosowanie nowoczesnych skanerów*

3D, ale posiada ono wiele ograniczeń:

- Proces ten jest długotrwały, polega na zeskanowaniu każdego elementu, który musi być całkowicie zdemontowany z możliwością zeskanowania każdej powierzchni. Dane każdego skanowania muszą być obrobione w odpowiednim programie, po czym konieczne jest wykonanie finalnej dokumentacji wykonawczej. Szacowany czas całego procesu dla najprostszych elementów to 1 tydzień, w przypadku bardziej skomplikowanych elementów to in. 2 tygodnie.

- Elementy po wielu latach eksploatacji (10 lat od dostawy i montażu) ulegają procesowi naturalnego mechanicznego zużycia (wytarcia, ubytki, zniekształcenia) co wpływa na ograniczone możliwości zeskanowania ich oryginalnych/ nominalnych wymiarów. Rodzi to wprost bardzo duże ryzyko braku możliwości ich należytego spasowania w trakcie remontu.

- Skanowanie nie daje możliwości pozyskania informacji o gatunku materiału i jego składzie chemicznym. To są bardzo istotne parametry decydujące o wytrzymałości elementów i ich zachowaniu podczas pracy w wysokich temperaturach.

- Skanowanie nie daje informacji o technologii wytworzenia danych elementów, o tym jakie dodatkowe procesy są stosowane zgodnie z zaleceniami producenta, chodzi m.in. o obróbkę termiczną, stosowanie specjalnych powłok, które decydują o odpowiednich właściwościach chemiczno- mechanicznych elementów istotnych dla prawidłowej i bezpiecznej eksploatacji turbiny, m.in. elementy zaworów, poszczególne elementy układu przepływowego, śruby podziałowe i sprzęgłowe.

- Według informacji rynkowych czas wyprodukowania części potrzebnych do remontu turbiny to około 1-2 miesiące dla elementów prostych i 3-4 miesiące dla elementów bardziej skomplikowanych, takich jak m.in. części zaworów (grzyby, grzybki wstępne, tuleje, wrzeciona). Biorąc pod uwagę czas na ich wyprodukowanie, a wcześniej demontaż turbiny, poszczególnych jej elementów, skanowanie, opracowanie dokumentacji wykonawczej, określenie materiału, dodatkowych procesów technologicznych i porównanie z czasem trwania remontu bloku nr. 3 (od 04.04.2026 r. do 02.07.2026 r. tj. 90 dni od odstawienia) istnieje niemal 100% pewność wielotygodniowego opóźnienia całego remontu.

W wyniku przeprowadzonego postępowania zamówienia udzielono Przystępującemu GE Power, z którym zawarta została umowa nr NLP/C/01/2026/4100/9000077749/5450001451/TMN dnia 9 lutego 2026 r. Zakres przedmiotowy umowy obejmował:

Zakres podstawowy- Remont kapitalny turbozespołu 13K242-ND41-M2 (TG-3) opisany w OPZ w rozdziałach I – XVII
Zakres „Prawa Opcji nr 1" – Zakres opisany w OPZ w Rozdziale I pkt 2.1 litery, p, q, r tj. prace związane dot. stopnia wlotowego korpusu wewnętrznego WP, których podstawą uruchomienia miały być wyniki przeprowadzonych badań uszkodzenia stopnia wlotowego RADAX;
Zakres „Prawa Opcji nr 2" - Zakres opisany w OPZ w Rozdziale III pkt 3.6 tj. prace w zakresie obróbki prewencyjnej wrębów IV stopnia, których podstawą uruchomienia miały być wyniki przeprowadzonych badań na obecność występowania pęknięć lub wżerów erozyjnych.

Jako czas realizacji usługi wskazano 82 dni prac obiektowych, jako czas rozpoczęcia prac obiektowych wskazano 5 dni od odstawienia bloku – 5 kwietnia 2026 r., zaś jako planowany postój bloku nr 3 wskazano 90 dni w okresie od planowanego odstawienia bloku nr 3 (31 marca 2026 r.) do rozpoczęcia ruchu próbnego (28 czerwca 2026 r.).

W dniu 20 lutego 2026 r. Zamawiający opublikował w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nr S 36/2026 20/02/2026 ogłoszenie o udzieleniu przedmiotowego zamówienia wykonawcy GE Power.

Izba zważyła, co następuje:

Biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, poczynione ustalenia faktyczne oraz orzekając w granicach zarzutów zawartych w odwołaniu, Izba stwierdziła, iż odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Pzp zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze, jeżeli nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub rozwiązanie zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem celowego zawężenia parametrów zamówienia

Powyższy przepis stanowi transpozycję do polskiego porządku prawnego art. 32 ust. 2 lit. b) ppkt (ii) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r., zgodnie z którym procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi jeżeli roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać zrealizowane wyłącznie przez określonego wykonawcę z powodu braku konkurencji ze względów technicznych,

a zarazem gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia.

Zgodnie z motywem 50 preambuły dyrektywy 2014/24/UE, gdy sytuacja wyłączności spowodowana jest względami technicznymi, powinny one być rygorystycznie określone i uzasadnione w każdym indywidualnym przypadku. Mogą one obejmować np. techniczną niemożliwość osiągnięcia przez innego wykonawcę wymaganej wydajności lub konieczność skorzystania ze specjalistycznej wiedzy, narzędzi lub środków, którymi dysponuje wyłącznie jeden wykonawca. Względy techniczne mogą być także spowodowane szczególnymi wymogami z zakresu interoperacyjności, które należy spełnić, by zapewnić funkcjonowanie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

W wyroku TSUE z 10 marca 1987 r. C-199//85 Komisja Wspólnot Europejskich v. Republika Włoch, w którym Trybunał dając swoistą wykładnię tej przesłanki stwierdził, że do prawidłowego zastosowania trybu negocjacyjnego bez publikacji ogłoszenia z przyczyn technicznych konieczne jest zatem obiektywne ustalenie przez zamawiającego, czy w danej sytuacji, w odniesieniu do danego konkretnego zamówienia, istnieją jacykolwiek inni alternatywni wykonawcy, którzy mogliby potencjalnie zrealizować zamówienie. Wystarczy, że na rynku działają co najmniej dwa podmioty mogące wykonać zamówienie, aby możliwość zastosowania przedmiotowego trybu z przyczyn technicznych była wyłączona. "Przyczyny techniczne" muszą nie tylko dotyczyć aspektów technicznych danych usług, robót budowlanych lub towarów, które mają być przedmiotem zamówienia publicznego, lecz także mieć taki charakter, aby w sposób obiektywny wskazywały, że wykonanie zamówienia przez innego wykonawcę jest ze względów technicznych rzeczywiście niemożliwe, a nie tylko utrudnione, i że ta niemożliwość ma charakter nieprzezwyciężalny. Przyczyny techniczne to względy nie tylko techniczno-technologiczne, lecz także techniczno-organizacyjne, które sprawiają, że realizacja określonego zamówienia publicznego może być powierzona tylko jednemu wykonawcy.

Orzecznictwo krajowe (np. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 października 2022 r., sygn. akt KIO 2493/22) podkreśla, że w związku z zastosowaniem trybu zamówienia z wolnej ręki (…) *na zamawiających nałożone zostały określone obowiązki informacyjne, w tym w szczególności dotyczące przedstawienia uzasadnienia faktycznego i prawnego dla zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (w przedmiotowym przypadku w ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy). Przedstawienie takiego uzasadnienia ma kluczowe znacznie dla wykonawców potencjalnie zainteresowanych danym zamówieniem, którzy na podstawie zamieszczonego uzasadnienia wybranego trybu dokonują oceny prawidłowości czynności zamawiającego i podejmują decyzję co do skorzystania ze środków ochrony prawnej. Również w oparciu o to uzasadnienie następuje dokonywana następczo przez Izbę ocena legalności zastosowania trybu z wolnej ręki przez zamawiającego. Zamawiający decydując się zatem na skorzystanie z trybu zamówienia z wolnej ręki musi być w stanie uzasadnić i wykazać spełnienie wszystkich przesłanek niezbędnych do jego zastosowania, a ciężar dowiedzenia powyższego spoczywa właśnie na zamawiającym. To po jego stronie leży zawsze wyczerpujące i wszechstronne przedstawienie okoliczności faktycznych i prawnych warunkujących udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki.*

Wobec powyższego kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy miało czy treść argumentacji podniesionej przez Odwołującego w odwołaniu oraz dowody przedstawione na jej poparcie prowadzą do stwierdzenia, iż Zamawiający w świetle okoliczności faktycznych przedstawionych w uzasadnieniu naruszył ustawę Pzp wszczynając przedmiotowe postępowanie w oparciu o art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a Pzp w trybie z wolnej ręki, w szczególności czy wskazywane przez Odwołującego rozwiązania stanowią rozsądne rozwiązanie alternatywne lub rozwiązanie zastępcze. Działania i czynności zamawiającego należało bowiem jednocześnie skonfrontować z argumentacją podniesioną przez Odwołującego, ponieważ fakt zastosowania przez zamawiającego trybu z wolnej ręki oraz restrykcyjna ocena spełnienia przesłanek jego zastosowania nie zwalniały Odwołującego z obowiązków związanych z zasadą rozkładu ciężaru dowodu, które w stanie faktycznym tej sprawy, spoczywały na Odwołującym.

Izba doszła do przekonania, że argumentacja Odwołującego oraz przedstawione na jej poparcie dowody były niewystarczająca i nie mogła prowadzić do uwzględnienia odwołania. W tym miejscu zasadne było wskazanie, że stanowisko Odwołującego zawarte w uzasadnieniu odwołania było – mając na uwadze wysoko specjalistyczny, technologiczny charakter przedmiotu zamówienia – w znacznym stopniu ogólnikowe oraz bardzo pobieżne. Podnoszona argumentacja sprowadzała się do kwestionowania stanowiska Zamawiającego zawartego w uzasadnieniu zastosowania trybu niekonkurencyjnego, przy jednoczesnym braku przedstawienia argumentacji potwierdzającej naruszenie, w szczególności istnienia rozsądnego rozwiązania alternatywnego lub zastępczego.

Przechodząc do poszczególnych argumentów na poparcie zarzutów odwołania wskazać należy, że w pierwszej kolejności Odwołujący podniósł, jakoby Zamawiający nie wykazał, że wyłącznie Przystępujący jest w stanie niniejsze zamówienie wykonać, gdyż Odwołujący jest przedsiębiorcą oferującym usługi tego rodzaju jak objęte zamówieniem i tym

samym mógłby potencjalnie ubiegać się o wykonanie usługi, będącej przedmiotem zamówienia. Poza powyższym lakonicznym stwierdzeniem Odwołujący nie przedstawił szerszej argumentacji, która uzasadniałaby jej przyjęcie. Sam fakt działalności o zbliżonym charakterze oraz wykonywanie usług w podobnym obszarze nie stanowi samo w sobie potwierdzenia, że Odwołujący byłby w stanie wykonać przedmiot zamówienia objęty danym konkretnym postepowaniem. Odwołujący w argumentacji oraz przedstawionych dowodach nie wykazał – poprzez szczegółowe odniesienie się do zakresu prac wskazanych w opisie przedmiotu zamówienia – aby usługi które realizował można traktować jako analogiczne w stopniu umożliwiającym uznanie istnienia możliwości wykonania przedmiotowego zamówienia przez inny podmiot niż Przystępujący. Analogia czy też równoważność nie wynika zarówno z treści odwołania jak również z przedłożonych dowodów w postaci prezentacji firmy, referencji czy też przykładowych ogłoszeń o postępowaniach prowadzonych przez innych zamawiających. Odwołujący nie przedstawił poza przywołaniem innych realizacji i postępowań jakichkolwiek danych, zestawień czy zakresów prac, które świadczyłyby nie tyle o tożsamości co choćby zasadniczo zbliżonym charakterze. W tym miejscu należy podkreślić, iż Izba nie jest zobowiązana ani uprawniona do poszukiwania we własnym zakresie okoliczności faktycznych uzasadniających tezy formułowane przez Odwołującego. Jednocześnie zarówno Zamawiający w złożonej odpowiedzi na odwołanie, jak również Przystępujący w złożonym stanowisku pisemnym przedstawili szereg różnic pomiędzy zakresem przedmiotowym przywołanego w odwołaniu postępowania obejmującego „Remont turbogeneratora bloku nr 5 dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Turów", a zakresem prac koniecznych do wykonania w ramach przedmiotowego postępowania. Twierdzeń tych Odwołujący nie podważył, jak również nie wykazał w jakimkolwiek stopniu twierdzenia o tożsamości czy zbliżonym charakterze tego, jak również innych wskazanych postepowań z postępowaniem będącym przedmiotem odwołania.

W dalszej kolejności Odwołujący zakwestionował stanowisko Zamawiającego odnoszące się do ewentualnej możliwości wykonania przedmiotu zamówienia z wykorzystaniem tzw. inżynierii odwrotnej (ang. reverse engineering) do odtworzenia dokumentacji wykonawczej poszczególnych elementów turbozespołu. W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że wbrew twierdzeniom Odwołującego Zamawiający w żadnym punkcie uzasadnienia nie wskazuje na brak możliwości zastosowania powyższej technologii. W Opinii Zespołu Merytorystów dla Pionu Zakupów z dnia 1 września 2026 r. zawarto bowiem wprost stwierdzenie, iż *odtworzenie dokumentacji wykonawczej każdego elementu jest możliwe poprzez zastosowanie nowoczesnych skanerów 3D*. Jednocześnie jednak w ww. opinii zidentyfikowany został szereg ryzyk, które z punktu widzenia Zamawiającego skutkowały koniecznością zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki.

Odwołujący odnosząc się do wskazanych w opinii ryzyk stwierdził, że stanowisko to nie znajduje uzasadnienia ani w praktyce inżynierskiej, ani w rzeczywistych możliwościach technologicznych stosowanych obecnie w przemyśle energetycznym. Przechodząc do pierwszego z przywołanych ryzyk
tj. czasochłonności procesu skanowania i opracowania dokumentacji Odwołujący wskazał, że argument ten nie stanowi jednak przesłanki technicznej w rozumieniu art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Pzp,
zaś okoliczność, że wykonanie określonych czynności może być bardziej czasochłonne, nie oznacza bowiem, że ich wykonanie jest technicznie niemożliwe. W odniesieniu do powyższego wskazać należy, że okoliczności tej nie można jednak traktować jako potwierdzającej braku rozwiązania alternatywnego czy też zastępczego, o którym mowa w art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Pzp, lecz braku możliwości potraktowania możliwych z punktu widzenia technologii rozwiązań za rozsądne w rozumieniu tego przepisu. Jak bowiem wynika z przywołanego uprzednio orzecznictwa także przyczyny natury techniczno-organizacyjnej, mogą sprawić, że realizacja określonego zamówienia publicznego może być powierzona tylko jednemu wykonawcy. W przypadku przedmiotowego zamówienia Odwołujący – pomimo iż przedmiot jego działalności związany jest z sektorem energetycznym – pomija całkowicie rodzaj i charakter działalności prowadzonej przez Zamawiającego oraz uwarunkowania prawne i organizacyjne, które wpływają na fakt że czas w którym musi zostać wykonany przedmiot zamówienia nie jest elastyczny i uzależniony wyłącznie od woli Zamawiającego. Jednocześnie Odwołujący w żaden sposób nie zakwestionował wskazywanych przez Zamawiającego okresów, które byłyby wymagane do wykonania skanowania i wykonania dokumentacji poszczególnych elementów (1/2 tygodnie). Odwołujący poprzestał w tym aspekcie na gołosłownym stwierdzeniu, iż współczesne systemy skanowania 3D oraz pomiarów współrzędnościowych pozwalają na szybkie pozyskanie geometrii elementów maszyn, a proces opracowania modeli CAD stanowi standardową praktykę w pracach remontowych i modernizacyjnych w energetyce. Pomimo tych stwierdzeń Odwołujący nie przedstawił żadnych, choćby przybliżonych terminów wykonania tego rodzaju czynności, co czyni twierdzenia Odwołującego w przedmiotowym zakresie niewiarygodnymi i niewykazanymi. Analogicznie w odniesieniu do podnoszonego przez Zamawiającego ryzyka opóźnienia wykonania właściwego remontu Odwołujący nie przedstawił jakiejkolwiek, choćby szczątkowej argumentacji, która podważałaby twierdzenia Zamawiającego odnośnie graniczącego
z pewnością ryzyka wystąpienia wielotygodniowego opóźnienia realizacji prac w przypadku braku zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Odwołujący zarówno w złożonym odwołaniu, jak również

w toku rozprawy nie był w stanie wskazać choćby przybliżonego, szacunkowego czasu, który byłby konieczny do realizacji przedmiotu zamówienia w przypadku powierzenia go wykonawcy wybranemu
z zastosowaniem innego trybu wyboru wykonawcy.

W dalszej kolejności odnosząc się do technologicznych ryzyk podnoszonych na uzasadnienie zastosowania trybu z wolnej ręki Odwołujący wskazał, że nieuzasadnione z technicznego punktu widzenia jest twierdzenie Zamawiającego, że zużycie eksploatacyjne elementów turbiny miałoby uniemożliwiać odtworzenie ich nominalnych wymiarów. Na poparcie powyższego twierdzenia Odwołujący wskazał, że zużycie elementów jest zjawiskiem powszechnym i uwzględnianym w procesie rekonstrukcji geometrycznej, zaś odtworzenie geometrii nominalnej odbywa się poprzez analizę wielu punktów pomiarowych, analizę symetrii elementów, porównanie geometrii elementów analogicznych oraz zastosowanie metod rekonstrukcji geometrycznej w środowisku CAD, które to metodysą standardowo stosowane w przemyśle energetycznym oraz lotniczym przy odtwarzaniu dokumentacji elementów maszyn. Powyższe stanowi w ocenie Izby wyłącznie ogólny opis technologii oraz warunków jej stosowania. W najmniejszym stopniu natomiast Odwołujący nie wskazał w jaki sposób powyższe okoliczności i metody mają zastosowanie w odniesieniu do zakresu prac objętych przedmiotowym postepowaniem, w szczególności w jaki sposób miałyby one wykluczać ryzyko podnoszone w tym obszarze przez Zamawiającego (w szczególności ryzyko spasowania na etapie wykonywania remontu). Jednocześnie Zamawiający w odpowiedzi na odwołanie przedstawił i szczegółowo opisał potencjalny wpływ właściwości i cech urządzenia na wynik dokonywanego pomiaru i modelowania (krawędzie, naroża, strefy przylgowe, uszczelnienia, dopasowania, połączenia śrubowe i powierzchnie współpracujące), jak również wpływ okoliczności dokonywania pomiaru na ich ostateczny wynik (konieczność wielu ujęć i ich łączenia, warunki środowiskowe (oświetlenie, temperatura) oraz przygotowanie powierzchni, zależność od operatora i oprogramowania, konieczność iteracji i kontroli jakości). Okolicznościom tym Odwołujący nie przedstawił jakichkolwiek twierdzeń przeciwnych, jak również jakichkolwiek dowodów które potwierdzałyby podnoszone przez niego twierdzenia w tym zakresie.

Również w zakresie identyfikowanych przez Zamawiającego ryzyk związanych z brakiem możliwości pozyskania informacji o gatunku materiału i jego składzie chemicznym oraz technologii wytworzenia danych elementów (m.in. w zakresie obróbki termicznej, stosowania specjalnych powłok, Odwołujący nie przedstawił jakichkolwiek konkretnych i wiarygodnych twierdzeń mających odniesienie do specyfiki turbozespołu, którego remont stanowi przedmiot zamówienia. Odwołujący ponownie poprzestał wyłącznie na ogólnikowym przywołaniu metod i procesów które są standardowo stosowane w energetyce zawodowej oraz w przemyśle maszynowym przy naprawach i rekonstrukcji elementów urządzeń. Odwołujący wskazał, że identyfikacja materiałów konstrukcyjnych stosowanych w elementach turbin może być przeprowadzona z wykorzystaniem powszechnie stosowanych metod badawczych, takich jak badania PMI (Positive Material Identification), analiza spektrometryczna, badania metalograficzne czy analiza twardości materiału, zaś technologie wytwarzania elementów turbin parowych są dobrze znane
w przemyśle energetycznym i obejmują standardowe procesy metalurgiczne oraz obróbcze, takie jak kucie, obróbka mechaniczna CNC, obróbka cieplna oraz nakładanie powłok ochronnych. Parametry tych procesów mogą być zaś w ocenie Odwołującego ustalone na podstawie analizy materiałowej oraz badań właściwości mechanicznych elementów. Konfrontując powyższe z wskazywanymi przez Zamawiającego w odpowiedzi na odwołanie ograniczeniami poszczególnych metod oraz przywoływanym krytycznym znaczeniem parametrów jakościowych i struktury nawet najdrobniejszych elementów tak złożonego urządzenia jakim jest turbozespół, jak również mając na uwadze ich znaczenie dla jego prawidłowego funkcjonowania, a także skutki ewentualnych awarii wynikających z nawet drobnych błędów czy wad,
nie sposób potraktować argumentacji Odwołującego jako wykazującej naruszenie przepisów po stronie Zamawiającego. Zgodzić się należy z Przystępującym, że Odwołujący stara się przedstawić wykonanie przedmiotu zamówienia z wykorzystaniem technologii inżynierii wstecznej jako stosunkowo prosty i nieskomplikowany proces, podczas gdy wskazywane w odpowiedzi na odwołanie oraz piśmie Przystępującego oraz dołączonych do nich opiniach prywatnych okoliczności w sposób szczegółowy i drobiazgowy wskazują na istotną złożoność, wysoko specjalistyczny charakter przewidzianych do realizacji prac, wymagających precyzyjnej wiedzy i odpowiedniej technologii w celu ich wykonania zgodnie z oczekiwaniami Zamawiającego oraz w wyznaczonym na to czasie.

Nie sposób tym samym uznać, aby lakoniczne i mające generalny charakter twierdzenia Odwołującego, niepoparte w żadnym stopniu dowodami, miały wykazać istnienie rozsądnego rozwiązania alternatywnego lub zastępczego odniesieniu do sposobu realizacji zamówienia przyjętego przez Zamawiającego.

Tym samym Izba uznała, że przedstawiona w odwołaniu argumentacja nie potwierdziła,
aby Zamawiający wszczynając postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 388 pkt 1 w zw. z art. 214 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Pzp oceny naruszył przepisy wskazywane w treści stawianych zarzutów i orzekła jak w

sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego Izba orzekła na podstawie art. 557 i 575 ustawy Pzp w zw. z § 5 pkt 1 oraz § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania z dnia 30 grudnia 2020r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2437).

Przewodniczący:……
……
……